

Introduksjonen av en norsk regel mot tynn kapitalisering – en empirisk analyse av norske selskapers tilpasning til rentebegrensingsregelen

av Beate Skjæveland og Emilie Johnsen Viung, MSc in Economics and Business Administration, NHH høsten 2016

Flernasjonale selskaper innretter sin kapitalstruktur etter skatteratene i landene de opererer i. For å begrense den strategiske tilpasningen, innføres blant annet nasjonale regler mot tynn kapitalisering. I 2014 innførte Norge en regel for å begrense fradrag for rentekostnader på lån til nærstående parter. Vi har analysert effekten av regelen og finner at innføringen av rentebegrensingsregelen medførte en reduksjon i norske selskapers totale, interne og eksterne gjeldsandel på henholdsvis 15, 21 og 2 prosent. Dette er i tråd med teoretiske prediksjoner. I motsetning til effekten på total og intern gjeldsandel er imidlertid ikke effekten på ekstern gjeldsandel statistisk signifikant. Noe overraskende finner vi at nasjonale selskaper reduserer sine gjeldsandeler relativt mer enn flernasjonale. De identifiserte effektene på selskapenes rentekostnader indikerer at begge selskapsgrupperingene også tilpasser seg ved å justere intern rentesats.

Ved strategisk å allokere gjeld mellom enhetene i konsernet og utnytte internasjonale skattesatsforskjeller, kan flernasjonale selskaper minimere samlet skattebelastning. Gjeldsskifting, eller tynn kapitalisering, kan medføre en utfordring for samfunnet gjennom provenytap, skifte av skattebyrde og vridninger i konkurransevilkår. For å begrense den strategiske tilpasningen, innføres blant annet nasjonale regler mot tynn kapitalisering. I 2014 innførte Norge rentebegrensingsregelen for å begrense fradrag for rentekostnader på lån til nærstående parter.

Vi har studert norske selskapers tilpasning av gjeldsandeler som en følge av innføringen av rentebegrensingsregelen. Gjennom teoretisk og empirisk analyse undersøker vi hvorvidt potensielt rammede selskaper reduserer gjeldsbruken for å unngå avskjæring av fradrag for interne gjeldsrentekostnader.

Av den teoretiske analysen finner vi at innføringen av rentebegrensingsregelen vil medføre en redusert intern gjeldsandel for flernasjonale selskaper som rammes av regelen. Ved at eksterne rentekostnader bidrar til å fylle opp fradragrammen for tillatt rentefradrag, vil bruk av ekstern gjeld kunne rammes indirekte. Dette kan medføre at også ekstern gjeldsandel reduseres. Samlet vil dermed rammede flernasjonale selskaper i henhold til den teoretiske analysen redusere total gjeldsandel.

Vår empiriske analyse viser at innføringen av rentebegrensingsregelen bekrefter disse prediksjonene. Nasjonale selskaper reduserer dessuten sine gjeldsandeler relativt mer enn flernasjonale. Dette kan skyldes at flernasjonale selskaper har tilpasset seg gjennom andre mekanismer, for eksempel ved internprising eller selskapsrestrukturering. I tillegg finner vi at begge selskapsgrupperingene tilpasser seg ved å justere intern rentesats. Det kan bety at interne lån tidligere ikke har vært priset med armlengdes rentesats, og at regelinnføringen dermed også reduserer omfanget av internprising.